

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Marka Bedřicha, soudce Mgr. Marka Zimy a soudkyně JUDr. Jitky Hroudové ve věci

žalobce: **Lesy České republiky, s. p.**, IČO 42196451
sídlem Přemyslova 1106/19, 500 08 Hradec Králové

proti

žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
sídlem Vršovická 1442/65, 100 00 Praha 10

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 4. 2023, čj. MZP/2023/560/482

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalovanému se náhradu nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se domáhá zrušení napadeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl jeho odvolání proti rozhodnutí České inspekce životního prostředí (dále jen „Inspekce“) ze dne 13. 2. 2023, čj. ČIŽP/46/2023/689. Inspekce žalobci uložila pokutu ve výši 3 053 000 Kč za přestupek spočívající v ohrožení životního prostředí v lesích vytvořením podmínek pro působení biotických a abiotických činitelů a taktéž mu uložila povinnost nahradit náklady řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

2. Žalobce byl shledán vinným, že na lesním pozemku KN p. č. 1031 v k. ú. Štěměchy, složeném z dílců 401A, 401B a 401C (dále jen „lesní pozemek“) v období minimálně od konce měsíce března 2020 až do 31. 7. 2021 neprováděl včasné zpracování a asanaci kůrovcového dříví o objemu 7633 m³ a umožnil dokončení vývoje nových generací lýkožrouta, zejména lýkožrouta smrkového (dále jen „kůrovec“), namnožení jeho populace, vylétnutí a rozšíření do dalších lesních porostů; následně došlo k ohrožení dalších stromů kůrovci, kácení těchto napadených stromů, k prořezávání lesních porostů, snížení jejich zakmenění, snížení jejich mechanické stability následkem jejich „otevření“ působení bořivého větru, a snížení jejich stability vůči škodlivým abiotickým činitelům jako jsou vítr, mokrá sněh, příp. námraza, teplotní a srážkové extrémy.

II. Obsah správního spisu

3. Inspekce provedla dne 22. 7. 2021 inspekční šetření se zaměřením na ochranu lesa proti hmyzím škůdcům – kůrovcům a zalesňování na části lesního pozemku, přičemž při tomto šetření zjistila, že se zde nacházejí rozsáhlé plochy s nevytěženými kůrovcovými soušemi (hmyzími škůdci již opuštěné sterilní stromy) a plochy nezalesněných holin.
4. Dne 18. 8. 2021 inspekce zahájila u žalobce kontrolu zaměřenou na dodržování povinností vyplývajících z právních předpisů na ochranu lesa. Z oznámení o zahájení kontroly vyplývá, že místní šetření proběhlo dne 7. 9. 2021.
5. V protokolu o kontrole ze dne 6. 5. 2022, čj. ČIŽP/46/2021/5193, inspekce uvedla, že porosty na lesním pozemku byly zasaženy kalamitními hmyzími škůdci, zejména kůrovcem. Veškerá zásoba smrkového dříví v kontrolovaných porostních skupinách byla ve stadiu kůrovcových souší, tedy stromů, ve kterých byl ukončen vývoj kůrovce, pouze v jednom z dílců bylo několik stromů (cca 170 m³), které nejevily známky napadení, avšak byly vyznačené k těžbě. Zástupci žalobce sdělili, že z důvodů těžebních kapacit byly upřednostněny k provedení kalamitní těžby lokality více turisticky navštěvované, a to z důvodu bezpečnosti osob.
6. Dne 13. 2. 2023 vydala inspekce prvostupňové rozhodnutí, proti kterému žalobce podal odvolání. V něm namítal nesprávné zjištění skutkového stavu i v důsledku velkých časových prodlev mezi úkony správního orgánu. Dále namítal, že postup zvolený žalobcem byl plně v souladu s Opatřením obecné povahy ze dne 3. 4. 2019, čj. 18918/2019-MZe-16212 (dále jen „Opatření“), vydaným Ministerstvem zemědělství k řešení kalamitní situace v lesích a že jednání kladené mu za vinu nenaplnilo znaky přestupku.
7. Napadeným rozhodnutím žalovaný odvolání zamítl a rozhodnutí Inspekce potvrdil. Uvedl, že ze shromážděných podkladů nejsou pochybnosti o tom, že žalobce včas nezajistil zpracování či jinou asanaci celkem 7633 m³ kůrovcem napadené dřevní hmoty v lesních porostech tak, aby tito nemohli dokončit svůj vývoj – namnožit se a rozšířit se do okolních lesních porostů. Toto dokazuje existence kůrovcových souší různého stáří, v různých fázích rozpadu tak, jak je lýkožrout napadal v populačních vlnách, které se v předmětných lesních porostech nacházely v den kontroly. Vlastníci lesa mají povinnost provádět taková opatření, aby se předcházelo a zabránilo působení škodlivých činitelů na les. K tomu náleží především zjišťování a evidence výskytu a rozsahu škodlivých činitelů a jimi působených poškození důležitých pro pozdější průkaznost provedených opatření a dále pak preventivně bránit vývoji, šíření a přemnožení škodlivých organismů. Ze zmíněného Opatření jasně vyplývá povinnost aktivně vyhledávat kůrovcové stromy, provádět jejich včasnou těžbu a účinnou asanaci. Žalovaný odkázal na judikaturu Nejvyššího správního

soudu (dále také „NSS“), ze které vyplývá, že již jednání spočívající ve vytvoření podmínek pro umožnění vývoje kůrovce a jeho výletu do okolí znamená ohrožení životního prostředí.

III. Žalobní argumentace

8. Žalobce považuje napadené i prvostupňové rozhodnutí za nezákonné a navrhl, aby je soud zrušil.
9. Předně namítá nepřezkoumatelnost prvostupňového rozhodnutí pro nedostatek důvodů. Dále namítá nezákonnost obou rozhodnutí. Nezákonnost dovozuje z nedostatečně zjištěného skutkového stavu, ze kterého následně byly vyvozeny nesprávné skutkové závěry. Dále z toho, že správní orgány vyvodily z důkazů nesprávné skutkové závěry a konečně, že se nezabývaly mírou společenské škodlivosti údajného přestupku.
10. Správní orgány založily své rozhodnutí na lesní hospodářské evidenci, těžebním číselníku a na kůrovcových mapách, což nejsou dostatečné podklady pro objektivní zjištění skutkového stavu, resp. nejsou dostatečné pro závěr, že žalobce svým jednáním spáchal uvedený přestupek.
11. Žalobce prokazatelně prováděl nahodilé kůrovcové těžby v průběhu roku 2019, avšak od 3. 4. 2019 byla předmětná lokalita zařazena do tzv. červené zóny, oblasti, kde bylo zasažení kůrovcem extrémně silné a kde provádění jakýchkoliv obranných opatření nedokázalo šíření kůrovce zabránit. Tohoto faktu si byly oba správní orgány vědomy a vyplývá to i z Prognózy vývoje kůrovcové kalamity v České republice (dále jen „Prognóza“). Na začátku roku 2020 dospěl žalobce po důkladném prozkoumání stavu dotčeného lesního pozemku k závěru, že provádění dalších nahodilých těžeb bude bezvýsledné, jelikož byla celá oblast v tu dobu převážně kůrovcem napadena a nebude možné porosty zachránit ani při vynaložení maximálního úsilí.
12. Ze snímků kůrovcové mapy z období 2020-2021 nelze jednoznačně určit, kdy došlo k napadení stromů kůrovcem a toto nebylo žádným způsobem prokázáno. Nelze pak tvrdit, že k napadení došlo až v průběhu roku 2020 či 2021 a tedy, že žalobce v tomto období měl provádět nahodilou kůrovcovou těžbu a nečinil tak. Žalobce nemohl svým jednáním ohrozit další stromy kůrovcem, jak je mu kladeno za vinu, neboť v dané oblasti se již zdravé smrkové porosty v roce 2020 a 2021 v podstatě nevyskytovaly, kůrovec se tedy neměl kam dál šířit.
13. Pokud by žalobce prováděl v roce 2020 a 2021 nahodilou těžbu tak, jak podle správních orgánů měl, byl by výsledek jiný pouze v tom směru, že by se na lesním pozemku namísto kůrovcových souší nacházela holina. Rozpad lesního porostu nastal totiž již v roce 2019. Žalobce zaměřil své kapacity na činnosti, které z hlediska odpovědného lesního hospodaření měly smysl. V takovém případě se měly správní orgány zabývat mírou společenské škodlivosti. Pokud Inspekce pouze uvedla, že žalobce svým jednáním způsobil ohrožení životního prostředí v lesích, aniž by stav okolních lesních porostů zkoumala, způsobila tím nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů. Žalobce je přesvědčen, že jeho jednání nebylo společensky škodlivé, a materiální znak přestupku tudíž absentuje. Žalobce taktéž odkazuje na stanovisko Správy Národního parku České Švýcarsko, která taktéž dospěla k závěru, že nelze zastavit masivní kalamitu, aniž by vznikly rozsáhlé holiny, tím se však správní orgány nezabývaly.

14. Konečně není pravdou, že by žalobce neprováděl opatření na ochranu lesa. Za období roku 2020 na celé lesní správě Třebíč zpracoval 3,5násobek kůrovcového dříví ve srovnání s běžnou těžbou, tj. na asanaci nerezignoval, ale naopak kapacity zásadně navyšoval, a to i v období výskytu Covid-19. Uvedených 7633 m³ představuje pouhé 2,3 % celkového objemu dříví, které bylo v roce 2020 zpracováno. S ohledem na výše uvedené okolnosti případu je podle žalobce pokuta zjevně nepřiměřená.

IV. Vyjádření žalovaného

15. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout a odkázal na odůvodnění napadených rozhodnutí, jelikož žalobce uplatňuje námitky již vypořádané. Z obsahu žaloby je podle žalovaného zřejmé, že se žalobcovy námitky týkají především nedostatečně zohledněné Prognózy.
16. Správní orgány se s Prognózou samozřejmě seznámily a vzaly ji v potaz, nicméně se jedná pouze o studii určenou pro vnitřní potřebu Ministerstva zemědělství. Její závěry nejsou právně závazné a do žádného legislativního dokumentu je ministerstvo nepromítlo. Pokud by měly být závěry studie závazné, mohlo je ministerstvo promítnout např. při novelizaci zmíněného Opatření, to však neučinilo.
17. Pokud žalobce tvrdí, že po podrobném prozkoumání lesního pozemku došel s odkazem na Prognózu k závěru, že další provádění zásahů bude bezvýsledné, není žalovanému zřejmé, proč v jiných částech okresu, které se dle Prognózy nacházely ve stejné zóně, aktivně proti kůrovci zasahoval. Žalobcův rozdílný přístup za stejných podmínek se jeví jako účelový, čemuž nahrává i fakt, že poslední kůrovcová těžba v lokalitě Štěměchy proběhla v říjnu 2019 a teprve na začátku roku 2020 žalobce lokalitu podrobně prozkoumal. Pro stanovení nejen nahodilé těžby, ale i kalamitního základu a plánování kapacit je klíčové zimní období od listopadu do března. Po oznámení kontroly žalobce urychleně zadal kůrovcovou těžbu v předmětné lokalitě (zadávací listy 20. 8. 2021 a 30. 8. 2021), což opět svědčí pro závěr o vědomé nedbalosti žalobce.
18. Sankce byla uložena za neprovádění asanačních zásahů, nikoliv za umožnění napadení stromů, doba napadení stromů tak není z hlediska zákonnosti důležitá, a proto není žalobcova námitka relevantní.
19. Žalobcovo tvrzení, že k ohrožení dalších lesních porostů nemohlo dojít, protože na lesním pozemku se již nevyskytovaly zdravé stromy, je zkreslené. Podle satelitních snímků je zřejmé, že minimálně na ploše cca 14 ha byla v roce 2020 i 2021 část dotčených porostů zelená a bez změny barvy jehličí. Teprve zanedbání zásahů způsobilo postupné napadení kůrovcem. Navíc ohrožení se netýká pouze lesních porostů, ale i dalších složek životního prostředí, což Inspekce vysvětlila.
20. Časové vymezení skutku je jasně stanoveno. To, že žalobce nesprávně interpretoval předmět uložení sankce, není chybou správních orgánů. Sankce nebyla uložena za poškození (škodu), ale za ohrožení životního prostředí v lesích, námitka míry škodlivosti tak není relevantní. Stejně tak materiální stránka byla naplněna již samotným ohrožením životního prostředí vytvořením podmínek pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů. NP České Švýcarsko je odlišnou lokalitou s odlišným zájmem, kde je aplikován jiný režim ochrany než v běžných hospodářských lesích.
21. Žalovaný uvedl, že pokuta byla stanovena v souladu se zákonem a byly zohledněny okolnosti případu, a odkázal na další rozhodnutí Inspekce ve skutkově obdobných případech, z nichž vyplývá, že za včasné nezpracování kůrovcového dříví byla uložena

pokuta ve výši obdobné jako ve věci žalobce. Rozhodující bylo množství zjištěné kůrovcové dřevní hmoty na místě, jedná se totiž o přímý důkaz toho, v jakém rozsahu žalobce své povinnosti vlastníka lesa nesplnil.

V. Posouzení věci soudem

22. Ve věci samé rozhodl soud bez nařízení jednání, s čímž žalovaný souhlasil výslovně a žalobce konkludentně [§ 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti. Vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
23. Důvodem pro nařízení jednání nebyla ani potřeba dokazování, neboť veškeré listiny potřebné pro rozhodnutí jsou obsaženy ve správním spisu, jímž se dokazování neprovádí (viz rozsudek NSS ze dne 29. 1. 2009, čj. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS).
24. Žalobce přiložil k žalobě zmiňovanou Prognózu, která je součástí správního spisu, a Opatření obecné povahy vydané Ministerstvem zemědělství, kterým navrhuje prokázat, že předmětná lokalita byla na základě vydaného Opatření zařazena od 3. 4. 2019 do tzv. červené zóny. K tomu soud uvádí, že je tato skutečnost mezi stranami nesporná, a stejně tak mezi stranami není sporný samotný obsah Opatření. Proto není třeba tento důkazní návrh provádět a soud vzal shodná tvrzení účastníků za svá (§ 120 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve spojení s § 64 s. ř. s.).
25. Žalobu podala včas osoba k tomu oprávněná.
26. Žaloba není důvodná.
27. Soud připomíná, že nemá povinnost vypořádat každou dílčí námitkou, pokud proti tvrzení účastníka řízení postaví právní názor, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí; takový postup shledal ústavně konformním i Ústavní soud (srov. nález ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, a rozsudky NSS ze dne 12. 3. 2015, čj. 9 As 221/2014-43, nebo ze dne 27. 2. 2019, čj. 8 Afs 267/2017-38).
28. Podle § 4 odst. 1 písm. c) zákona č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa (dále jen „zákon o inspekci“), se *fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že vytvoří podmínky pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů*.
29. Jedná se o ohrožovací přestupek, což znamená, že je sankcionováno „pouhé“ vytvoření podmínek pro působení škodlivých činitelů na zákonem chráněný zájem, v tomto případě životní prostředí, bez ohledu na to, zda k poškození životního prostředí ve výsledku dojde. Ohrožovací delikt je tedy dokonán samotným vytvořením podmínek pro působení škodlivých činitelů na zákonem chráněný zájem (to žalobci vysvětlil v obdobné věci již NSS v bodu 18 rozsudku ze dne 13. 10. 2015, čj. 8 As 50/2015-39 a v bodu 18 rozsudku z 29. 11. 2023, čj. 10 As 168/2023-52; obecně pak srov. např. rozsudek NSS ze dne 16. 2. 2005, čj. 6 A 109/2000-73, č. 583/2005 Sb. NSS).
30. Z výše uvedeno vyplývá, že námitka žalobce o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí neobstojí. Žalobce totiž spatřuje nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů v tom, že Inspekce pouze uvedla, že žalobce svým jednáním způsobil ohrožení životního prostředí v lesích, aniž by stav okolních lesních porostů zkoumala.

31. Inspekce uvedla, že žalobce „*nedostatečným a nevčasným konáním způsobil ohrožení životního prostředí v lesích vytvořením podmínek pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů*“, což samo o sobě neznamená, že muselo dojít ke změně stavu okolních lesních porostů. Inspekce v odůvodnění rozhodnutí poměrně podrobně uvedla, v čem spatřuje ohrožení životního prostředí v lesích, resp. uvedla, jak ponechání napadených stromů celkově ohrozí funkce lesa na dlouhou dobu dopředu (str. 19-21, zejm. bod „*následky tohoto jednání*“). Soud uzavírá, že rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti netrpí.
32. Žalobce se měl přestupku dopustit tím, že minimálně od konce března až do 31. 7. 2021 neprováděl včasné zpracování a asanaci kůrovcového dříví a umožnil dokončení vývoje nových generací kůrovce, namnožení, vylétnutí a rozšíření do dalších porostů.
33. Z přílohy č. 2 vyhlášky č. 101/1996 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o opatřeních k ochraně lesa a vzor služebního odznaku a vzor průkazu lesní stráže, vyplývá, že *kůrovcovým dřívím* se rozumí stromy, vyrobené dříví, odpad a zbytky dřeva po těžbě, které jsou napadeny lýkožrouty a umožňují jim dokončit vývoj až do stadia brouka. Stromy aktuálně lýkožroutem napadené, ale ještě neopuštěné se nazývají *kůrovcové stromy*, a základem ochrany je jejich aktivní vyhledávání a včasná a účinná asanace. Výskyt kůrovcových stromů je v lesních porostech zjišťován celoročně. Za kůrovcové stromy se nepovažují suché stromy lýkožroutem zcela opuštěné, tzv. *kůrovcové souše*.
34. Z výše uvedeného je patrné, že je žalobce sankcionován nikoliv za to, že neprovedl kalamitní těžbu kůrovcových souší, kterou s ohledem na platné Opatření *a priori* provést nemusel, ale za to, že rezignoval na své povinnosti vyplývající ze zákona č. 289/1995 Sb., o lesích (dále jen „lesní zákon“). Jinými slovy žalobcovo protiprávní jednání nespočívalo v tom, že ponechal stát stromy bez aktivní přítomnosti kůrovce (kůrovcové souše), ale v tom, že opomněl provádět včasnou asanaci kůrovcového dřeva, v němž dosud probíhal vývoj kůrovce a z něhož se posléze bez včasného zásahu žalobce staly sterilní souše.
35. Tím, že neprováděl účinná opatření, došlo k dokončení vývoje nových generací kůrovců, dokončení jejich zralostního žíru, opuštění stromů (vznik kůrovcové souše) a jejich šíření do okolních porostů. Žalovaný správně poukazuje na to, že Opatření sice rozvolňuje povinnost užívat jako obranná opatření lapače nebo lapáky, nicméně výslovně toto opatření nezavazuje vlastníka lesa povinnosti aktivně vyhledávat kůrovcové stromy, provádět jejich včasnou a účinnou asanaci, a to i v tzv. červené zóně. Z tvrzení žalobce je zřejmé, že na tuto povinnost na lesním pozemku rezignoval, přičemž toto své nekonání opírá o závěry Prognózy a o fakt, že byl lesní pozemek v tzv. červené zóně, tudíž nebylo možné stromy zachránit. Jak správně žalovaný uvádí, vypracovaná Prognóza není závazným dokumentem, podle kterého by se měl vlastník lesa řídit a závěry v ní obsažené nemohou ospravedlnit porušování zákona.
36. Podle § 32 odst. 1 písm. b) lesního zákona platí, že *vlastník lesa je povinen provádět taková opatření, aby se předcházelo a zabránilo působení škodlivých činitelů na les, zejména preventivně bránit vývoji, šíření a přemnožení škodlivých organismů*.
37. Podle § 32 odst. 2 první věty lesního zákona platí, že *při vzniku mimořádných okolností a nepředvídaných škod v lese (větrné a sněhové kalamity, přemnožení škůdců, nebezpečí vzniku požárů v období sucha apod.) je vlastník lesa povinen činit bezodkladná opatření k jejich odstranění a pro zmírnění jejich následků*.

38. V nyní projednávané věci není sporu o tom, že k šíření kůrovce přispěly klimatické podmínky a probíhající kůrovcová kalamita, to však nic nemění na tom, že žalobce měl povinnost při zjištění kůrovcových stromů co nejrychleji provést asanaci, aby šíření kůrovce zamezil a zabránil co nejhorším následkům (srov. rozsudek NSS ze dne 7. 10. 2022, čj. 9 As 149/2021-64). Soud proto také musí odmítnout žalobcovo tvrzení, že s ohledem na masivní napadení lesních porostů v celé České republice kůrovcem již ani nemělo význam provádět obranná opatření. Žalobce měl naopak s ohledem na masivní rozvoj kalamity podpořený klimatickými podmínkami, o čemž byl řádně informován, a to nejen s ohledem na situaci z prostředí dotčených lokalit, s náležitým časovým předstihem započít s přípravou (formou vypisování veřejných zakázek, sjednávání zpracovatelských smluv, zadávání požadavku na potřebnou techniku atp.) a prováděním veškerých v úvahu připadajících obranných opatření (včasným výběrem vhodných způsobů asanace kůrovcového dříví), aby kůrovcovou kalamitu pomohl minimálně zpomalit.
39. Pro posouzení přestupku není podstatné, kdy přesně došlo k napadení stromů kůrovcem, ale kdy došlo k vytykanému opomenutí včasného zpracování a asanace kůrovcového dříví. Žalobce se snaží tvrdit, že již v roce 2020 nebyly na lesním pozemku žádné zdravé stromy, toto své tvrzení však nijak nedokládá. Evidenci kalamitních škůdců dle § 2 odst. 4 vyhlášky č. 101/1996 Sb., která by vznik kůrovcových souší prokázala v jiném období, než které bylo vymezeno inspekcí, žalobce nedoložil.
40. Naopak z předložené lesní hospodářské evidence a těžebního číselníku vyplývá, že v roce 2020 nebyly prováděny žádné kůrovcové těžby, v roce 2021 ke dni kontroly byla provedena těžba kůrovcového dříví. V evidenci ochrany lesa ve formátu měsíčního kůrovcového hlášení za období leden 2020 až srpen 2021 až do července 2021 nejsou vykázány žádné přírůstky napadených stromů kůrovcem, teprve v srpnu 2021 byly v evidenci zaznamenány přírůstky napadených stromů (v měsíci, kdy inspekce zaslala oznámení o zahájení kontroly). Z výpisu provedených ochranných opatření proti šíření kůrovce vyplývá, že v roce 2020 žalobce instaloval ve třech porostních skupinách celkem 15 lapačů kůrovce a v roce 2021 bylo v oddělení instalováno osm lapačů s odparníkem. Pokud žalobce tvrdí, že již v roce 2020 se na pozemku nacházely pouze kůrovcové souše, které jsou již sterilní, není soudu zřejmé, proč dále instaloval lapače, které navíc ani podle Opatření instalovat nemusel.
41. Inspekce ke stanovení časového rámce využila mj. data z leteckého snímkování a data z kůrovcových map. Pokud žalobce namítá, že tyto nemohou sloužit k objektivnímu zjištění skutkového stavu, nemůže mu soud dát za pravdu.
42. Správní orgány vycházely především z Protokolu o kontrole, resp. ze samotné kontroly na místě, při které bylo zjištěno, že se na lesním pozemku nacházely kůrovcové souše různého stáří, v různých fázích rozpadu tak, jak je lýkožrout napadal v populačních vlnách. Na leteckém snímku ze dne 18. 5. 2020 je zřejmé významné zasažení a poškození porostu na lesním pozemku, což je patrné zejména ze změny barvy jehličí. Porovnáním tohoto stavu a stavu při kontrole v září 2021 došla Inspekce k závěru, že došlo k progresu zasažení plochy. Tento závěr pak potvrdila i kůrovcová mapa, jelikož zasažení odpovídá rozsahem kůrovcové mapě z období 7/2020.
43. Tímto jednoduchým a logickým způsobem došly správní orgány k závěru o časovém horizontu napadání lesního pozemku kůrovcem. Nevycházely pouze z dat kůrovcové mapy, ale použily ji jako podpůrný prostředek pro zobrazení postupu změn. Satelitní

snímky umožňují objektivní a opakované mapování krajiny a zachycují stav lesních porostů v čase, kdy je následně Inspekce či žalovaný mohou jednoduše porovnat i s poznatky z místního šetření a dojít k jednoznačnému závěru. Soud proto nemůže souhlasit s žalobcem, že by jejich použití bylo nezákonné. Jak již soud uvedl výše, žalobce mohl doložit důkazy jako např. evidenci kalamitních škůdců, kterou by prokázal svá tvrzení, že souše měly vzniknout již dříve. To neučinil. Nadto v období roku 2019 došlo ke zpracování nového lesního hospodářského plánu s platností od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2029, přičemž v hospodářské knize bylo popsáno 759 m³ smrkových kůrovcových souší, většinu porostních skupin tvořil zdravý lesní porost, což opět koliduje s tvrzením žalobce.

44. Námitku žalobce o postupu v NP České Švýcarsko již správní orgány vypořádaly a soud s nimi souhlasí. Je zcela pochopitelné, že každé kalamitou postižené území řešilo její následky v rámci svých specifických možností (chráněné území atp.) určitým (i odlišným) způsobem a nelze je bez dalšího přenášet i na nyní posuzovanou věc.
45. Žalobcovo jednání též naplnilo materiální stránku přestupku. Ta spočívá v tom, že protiprávní jednání porušuje nebo ohrožuje zákonem chráněné zájmy. Tím je v projednávané věci ochrana životního prostředí, přičemž jde o ohrožovací delikt, jak již soud vysvětlil výše. Judikatura správních soudů je dlouhodobě ustálena v závěru, že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti (srov. např. rozsudek NSS ze dne 14. 12. 2009, čj. 5 As 104/2008-45, č. 2011/2010 Sb. NSS). K naplnění materiálního znaku nedojde pouze tehdy, existují-li významné okolnosti, které snižují konkrétní společenskou nebezpečnost tak, že nedosahuje ani minimální hranice typové nebezpečnosti (srov. rozsudek NSS ze dne 12. 2. 2015, čj. 3 As 92/2014-32). Zároveň NSS dovodil, že „i přesto, že jsou správní orgány povinny konkrétní společenskou nebezpečnost deliktu zkoumat, není zpravidla nutno, aby se jí explicitně zabývaly i při odůvodňování svých rozhodnutí. V zásadě totiž platí, že materiální stránka správního deliktu je dána již naplněním skutkové podstaty deliktu. Až ve chvíli, kdy je z okolností případů jasné, že existují takové výjimečné skutečnosti, jejichž nezohlednění by vedlo k výsledku zjevně rozpornému s účelem a funkcí správního trestání (...), musí se intenzitou konkrétní společenské nebezpečnosti zabývat i v odůvodnění“ (viz rozsudek NSS ze dne 30. 3. 2011, čj. 1 Afs 14/2011-62). Žalobce své zákonné povinnosti porušil, naplnil znaky přestupku a ohrozil zájem chráněný zákonem. Soud nenachází žádné mimořádné okolnosti, jež by snižovaly společenskou nebezpečnost jednání žalobce pod minimální hranici. Tato námitka proto není důvodná.
46. K žalobcově námitce o výši pokuty soud předně uvádí, že žalobce nenavrhl, aby soud využil své moderační oprávnění. Žalobce netvrdil ani to, že by pro něj byla uložena pokuta likvidační, pouze namítal, že jde o pokutu nepřiměřenou. Soud proto pouze uvádí, že pokuta byla uložena v mezích zákona a není na první pohled excesivní, a likvidační. Inspekce uložila pokutu ve výši 61, 5 % horní hranice a v napadeném rozhodnutí na str. 20–24 podrobně vysvětlila okolnosti, ke kterým při určení trestu a jeho výměry přihlédla. Taktéž uvedla, jaké výše pokut v obdobných řízeních uložila. S jejím posouzením i hodnocením žalovaného soud opět souhlasí. Proto uzavírá, že uložena pokuta není excesivní, nemá likvidační charakter ani není zjevně nepřiměřená (srov. obdobně již citovaný rozsudek NSS čj. 10 As 168/2023-52, bod 34 až 41).
47. Soud uzavírá, že neshledal žalobcovy námitky důvodnými. Je nutné trvat na tom, že souše jsou dokladem toho, že se žalobce vytýkaného opomenutí dopustil. Včasná a dostatečně

rozsáhlá asanace by totiž zabránila tomu, aby v lese stály sterilní souše, čili stromy, v nichž lýkožrout dokončil svůj vývoj a poté je opustil (shodně již citovaný rozsudek NSS čj. 9 As 149/2021-64, bod 30). Přítomnost stromů nesoucích známky dokončení vývoje kůrovce a výletu do okolí na stromech (opadaná kůra s požerky, výletové otvory) dokládá ohrožení okolních lesních porostů, a tím i naplnění skutkové podstaty, která je žalobci kladena za vinu (rozsudek NSS ze dne 16. 10. 2013 čj. 4 As 71/2013-35, bod 18).

VI. Závěr a náklady řízení

48. Soud z uvedených důvodů neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
49. O nákladech řízení rozhodl soud výrokem II. podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný byl ve věci plně úspěšný, avšak nevznikly mu žádné náklady řízení nad rámec běžného výkonu úřední činnosti. Proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 23. května 2024

Mgr. Marek Bedřich v. r.
předseda senátu